

AGDER
fylkeskommune

Vold og trusler i Agder fylkeskommune (AFK)

Fra et HMS-perspektiv

Fagdag, 20. september 2024

«Stjel med stil og del med glede 😊»

Carl S. D. Danielsen

Hvem er jeg?

Ansatt som rådgiver på avdeling for HR i område for innovasjon og organisasjonsutvikling.

Jobber i hovedsak med systematisk HMS-arbeid på strategisk nivå.

Relativt ny i fylkeskommunen. Har bakgrunn fra mange år i politiet (politiutdannet) hvor jeg jobbet mye med HMS og kriminalitetsforebygging.

Vold og trusler i skolen opptar samfunnet

Det må gjøres mer mot vold og trusler i skolen

Du skal føle deg trygg på skolen uansett om du er lærer, elev, assistent eller miljøarbeider.

Jan Tore Sanner

Parlamentarisk 2. nestleder (Akershus)

Sist oppdatert: 22. april 2024

Ca. 5 minutter lesetid

Sak
alarm

g trusler

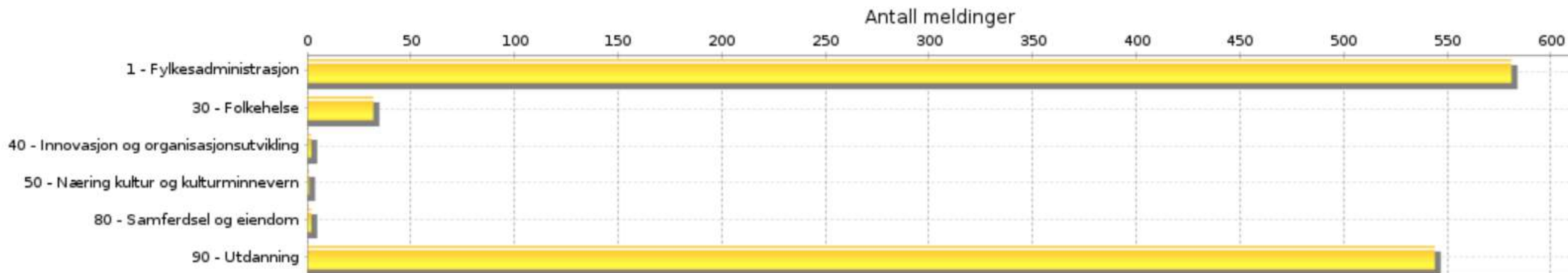
4.24 – lærere
og trusler i

Er vold og trusler et problem for ansatte i AFK?

Historier fra AFK:

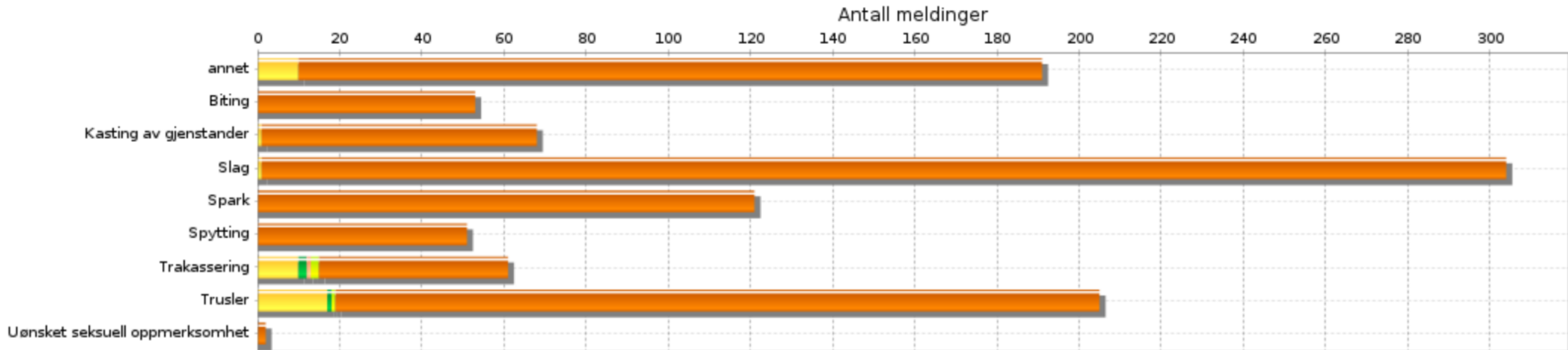
- *Elev dyttet til ansatt da han ble bedt om å ta ned beinene fra stolen. Ansatt skrev avvik på hendelsen.*
- *Ansatt ble slått 8-10 ganger i magen/brystet. Eleven tøyset først, men så utartet det seg og den ansatte syntes hendelsen var ubehagelig.*
- *Elev uttalte at hen visste hvem hvor den ansatte bodde, og at hen skulle komme hjem og ta den ansatte. Bakgrunnen for dette var at den ansatte stoppet «lek» i skolegården.*
- *To ansatte måtte legge en utenforstående i bakken da vedkommende opptrådte truende. Episoden skjedde på en bynær skole.*
- *Ruset pasient truet ansatt da vedkommende ikke fikk «drop in» tannlegetime.*
- *Pasient raserte tannlegekontor da vedkommende ikke fikk den behandlingen hen ønsket.*
- *Ansatte kommer ukentlig hjem med blåmerker etter utagerende elever.*

Litt tall og statistikk

581 meldinger om vold og trusler i AFK i perioden 01.01.23 og frem til dags dato. Hovedmengden av meldinger er registret i område for utdanning, men det er også registrert hendelser i område for folkehelse.

Litt tall og statistikk fortsetter

Oransje graf representerer utdanning. Gul graf representerer folkehelse. Det er også registret hendelser i fylkesadministrasjonen, hovedsakelig i tilknytning til våre tjenestetorg.

Utvalgte tall (fra 01.01.23 og frem til dags dato): Det er registret 303 hendelser hvor det har forekommet slag. Det er registret 186 trusler.

Definisjon på vold og trusler

- **Vold** Enhver handling der en person forårsaker fysisk eller psykisk skade på en annen person. Det inkluderer også situasjoner hvor den som utfører volden ikke hadde til hensikt å skade eller var klar over konsekvensene. Vold kan også defineres som utagerende handlinger som forårsaker stor skade på inventar og utstyr.
- **Trusler** Et verbalt angrep eller en handling som forårsaker psykisk skade eller skremmer en person.

Kilde: KS sin veileder for vold og trusler i skolen

- Vi må jobbe kunnskapsbasert!
- Fokus på forebygging!
- Hvordan gjør vi det?

AGDER
fylkeskommune

AFK har nulltoleranse for vold og trusler!

Mål for alt HMS-arbeid i AFK er at arbeidsmiljøet skal være fullt forsvarlig, jf. aml. § 4.

Elevene har rett til et trygt skolemiljø, jf. oppl. § 12.

Litt nyttig jus (hvis saken er av en viss alvorlighet)

- Alle ansatte i Agder fylkeskommune er å anse som *offentlige tjenstepersoner*. Straffeloven § 155 som omhandler *vold eller trusler* mot offentlig tjensteperson, vil derfor komme til anvendelse så lenge vedkommende har blitt utsatt vold eller trusler *i forbindelse med en tjenstehandling*. En tjenstehandling kan for eksempel være gjennomføring av undervisning, behandling på tannklinikk, en veiledningssamtale og så videre.

Litt nyttig jus fortsetter

- Personer som jobber med *opplæring i grunnskole og videregående skole*, kan i tillegg ha et særlig vern i Straffelovens § 265 og § 286. For at disse lovhjemlene skal komme til anvendelse, så er det viktig at den straffbare handlingen (vold og trusler) har som formål å forsøke å *påvirke yrkesutøvelsen* til den ansatte.

Forebygging på systemnivå

- Ikke alle saker er politisaker, men en intern rapporteringskultur hvor avvik og forslag til forbedringer meldes, er svært viktig!
- Elever som utøver vold eller trusler mot hverandre påvirker også arbeidsmiljøet til den ansatte.
- Risikovurderinger er et av de viktigste verktøyene i det systematiske HMS-arbeidet.
 - Partene skal være med i vurderingene, og arbeidet måforankres i ansattgruppa.
 - Skal risikovurdere fysiske forhold, ergonomiske forhold, kjemiske og biologiske forhold, organisatoriske forhold, psykososiale forhold og vold og trusler.
 - Veilederen fra KS som støtte.

Forebygging på systemnivå fortsetter

- Mål om å lære opp hele organisasjonen i å systematisk risikovurdere.
 - Drahjelp i tilsyn!
 - Hovedarbeidsmiljøutvalget (HAMU) som arena for forankring
 - Et offensivt HAMU som jobber for å utvikle og forbedre arbeidsmiljøet i fylkeskommunen.
- En risikovurdering må ligge til grunn for alle handlingsplaner
 - Handlingsplanene må være konkrete, prioriterte, ha tidsfrist og en ansvarlig leder som følger opp.
- I virksomheter som har mange avdelinger får arbeidsmiljøutvalgene (AMU`ene) en sentral rolle i prioritering og koordinering av det videre arbeidet.
- Risikovurderingene må ta utgangspunkt i avdelingens kjerneoppgaver.

Risikovurderingsmatrise

5 Svært høy	5	10	15	20	25
4 Høy	4	8	12	16	20
3 Middels	3	6	9	12	15
2 Lav	2	4	6	8	10
1 Svært lav	1	2	3	4	5
	1 Svært lav	2 Lav	3 Middels	4 Høy	5 Svært høy
	Konsekvens				

Risikovurderingskjema

Nr.	Situasjon/hendelse	Forenkelt konsekvens på kort og lang sikt	S	K	Risiko S x K	Existerende tiltak	Nye tiltak (overføres til handlingsplan)
Vold og trusler							
Psykososiale og organisatoriske forhold							

Handlingsplan

Nr.	Tiltak	Prioritering	Ansvarlig	Tidspunkt

Ressursgruppe vold og trusler

- Nedsatt av fylkesdirektør Arly Hauge.
- Gruppen er bredt partssammensatt og har i tillegg med seg representant som jobber i førstelinjen.
- Resultatet av arbeidet må oppleves som relevant og nyttig for de ansatte.
- Jobber med å utarbeide overordnet rutine for vold og trusler for område for utdanning.
 - Legger til rette for at den enkelte virksomhet kan lage egne rutiner med konkrete tiltak for å forebygge vold og trusler.
 - Krav fra Arbeidstilsynet i forbindelse med tilsyn.
- Systematisere behovet for opplæring.
 - Opplæringen vil være differensiert og behovet avklares i virksomhetens risikovurdering.
- Jobber med å se på behovet for tiltakskort for hvordan håndtere akutte hendelser.
- Oppfølging i etterkant at hendelser relatert til vold og trusler.

Forebygging på individnivå

- Anbefaler i utgangspunktet ikke at fylkeskommunen gjennomfører risikovurderinger av enkeltelever, fokus må være på arbeidsmiljøet.
- Skolen bør ta initiativ til tverretattlig samarbeid med kommune, politi og så videre.
- Skolen vil gjennom tett oppfølging av den enkelte elev, og i samarbeid med foresatte kunne sette inn konkrete tiltak for å forhindre vold og trusler.
- Jobber med å utarbeide en samarbeidsavtale mellom AFK og Agder politidistrikt.
 - Skolens politikontakt er sentral i arbeidet med vold og trusler.
 - Forplikter politiet til samarbeid med den enkelte skole/virksomhet.
 - Muliggjør informasjonsdeling (også for elever over 18 år) fra politiet i mye større grad.
 - Viktig for skolen å ha informasjon som skolen kan benytte (rykter og lignende har liten verdi).

«Stjel med stil og del med glede😊»

Kontaktinformasjon:

Carl S. D. Danielsen

Rådgiver HR og HMS

HR, Innovasjon og organisasjonsutvikling

Mobil: 90041986

E-post: carl.danielsen@agderfk.no

Takk for oppmerksomheten!